

In 1997 werd er opnieuw in de Noordpolder, de Zuidpolder en de Oostermeent door leden van de vogelwerkgroep geteld op de aanwezigheid van vogels. Dit onderzoek bestaat dit jaar 25 jaar. In 1997 werden er in de Eempolders 147.975 vogels geteld.

Nico Klippel

Eempoldertellingen in 1997

Het aantal waargenomen soorten daalde van 115 naar 109, zijnde het saldo van 16 soorten *niet* en 10 soorten *nieuw* waargenomen. Het totale aantal getelde exemplaren bleef met 147.000 ongeveer op het peil van het vorige jaar van 149.000. Het aandeel van de top tien nam toe van 121 naar 128 duizend stuks of te wel van 81% naar 86%. Geconcludeerd kan worden dat het patroon van de afgelopen jaren zich doorzet. Dit is een afname van de diversiteit (helaas) en een toename bij de top 10 voornamelijk veroorzaakt door de wintergasten.

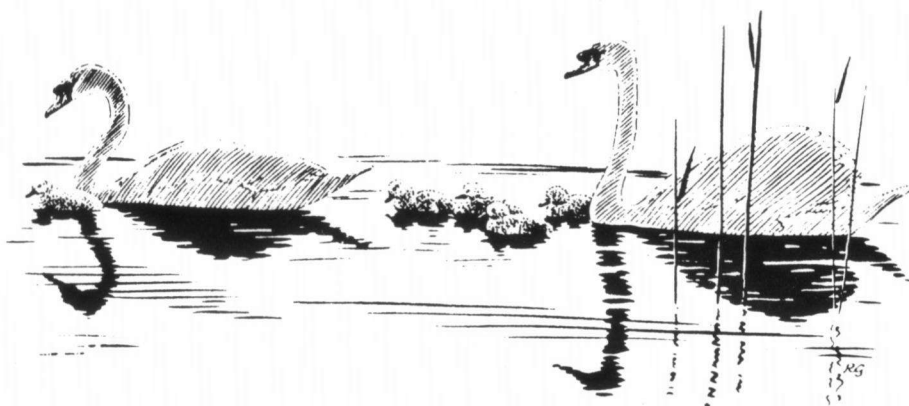
Opgemerkt kan hier worden dat deze toename met name de laatste jaren vooral door de ganzen wordt veroorzaakt. Dit loopt gelijk op met de algemene landelijke ontwikkelingen bij deze soorten.

Belangrijk is dat gemeld kan worden dat de ganzen overwegend in het reservaatgebied worden waargenomen, en met name in het gedeelte waar de beheersmaatregel van een hogere waterstand het duidelijkst is doorgevoerd. Hoewel dit niet als keihard bewijs kan gelden lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de vorming van het reservaatgebied tot resultaten leidt. In de onderlinge verdeling binnen de ganzen valt met name de spectaculaire toename bij de kolgans op. De brandgans daarentegen die in 1996 met circa 4000 exemplaren haar intrede deed in de top tien viel weer terug tot het niveau van 1995 van circa 200 exemplaren en verdween uit de lijst van de top tien. Ook de nijlgans (hoewel geen echte gans) gaf weer een verdere toename te zien.

Binnen de top tien valt op dat het aandeel van de smient weer sterk is gedaald. Bij de cijfers over 1996 werd reeds opgemerkt dat het uitzonderlijk hoge aantal van circa 15000 exemplaren door zeer specifieke omstandigheden werd veroorzaakt. Deze omstandigheden waren in 1997 niet van toepassing. Uit de top tien verdwenen de meerkoet en de kleine zwaan. Met name de teruggang bij de laatste soort was wel heel sterk. Dat deze soort in aantal terugloopt blijkt ook wel uit het aandeel van de juveniele exemplaren. Mede uit eigen bijgehouden waarnemingen blijkt het percentage hiervan met name de laatste twee jaren wel erg sterk terug te zijn gelopen. Aangezien zwanen in het algemeen een hoge leeftijd kunnen bereiken en in gunstige jaren tot wel 6 à 8 jongen groot kunnen brengen,

Knobbelzwanen

Tekening: Robert Gillmor

Eempolder- tellingen	Totaal Aantal	1996 Rang	Totaal Aantal	1997 Rang	Noord Aantal	Rang	Oost Aantal	Rang	Zuid Aantal	Rang
Spreeuw	36358	1	38104	1	11569	3	9261	1	17274	1
Kolgans	9161	6	28319	2	25979	1	2335	3	5	52
Kievit	29005	2	25519	3	12000	2	4544	2	8975	2
Grauwe Gans	12450	4	10434	4	6084	4	2286	4	2064	5
Kokmeeuw	10777	5	8408	5	4225	5	1379	6	2804	3
Smient	15310	3	5485	6	2708	6	1929	5	848	7
Houtduif	2891	8	4430	7	855	9	884	8	2691	4
Goudplevier	1624	14	2811	8	1654	7	1101	7	56	30
Wilde Eend	2088	11	2664	9	736	11	341	11	1587	6
Knobbelzwaan	1191	19	1810	10	661	12	309	12	840	8
Meerkoet	2434	10	1758	11	906	8	158	20	694	11
Boerenzwaluw	1505	16	1594	12	357	19	496	10	741	10
Grutto	1259	17	1567	13	806	10	527	9	234	16
Zwarte Kraai	1527	15	1542	14	576	15	147	21	819	9
Kauw	2038	12	1219	15	305	20	264	13	650	12
Stormmeeuw	1673	13	949	16	487	16	108	23	354	14
Kleine Zwaan	2690	9	899	17	593	14	17	47	289	15
Scholekster	778	22	879	18	451	17	201	16	227	17
Huismus	730	23	877	19	358	18	113	22	406	13
Rietgans	9	80	618	20	600	13	18	45	0	
Totaal Top 10	120855		127984		66786		24369		37144	
Totaal	149052		147975		75741		28692		43542	
Aantal soorten		115		108		89		89		73

 betekenis : bij TOP 10 van betreffende gebied of periode

hoeft deze ontwikkeling nog niet alarmerend te zijn. De klimatologische omstandigheden waren de afgelopen twee jaren voor deze soort (hopelijk toevallig) erg ongunstig.

Ik noem het aandeel van de juvenielen bij de zwanen mede om aan te geven dat het de moeite loont om gemakkelijk waarneembare zaken mede te noteren.

Bij de nieuwkomers in de top tien waren naast de goudplevier twee soorten eenden te weten de wilde eend en de krakeend. De kokmeeuw nam, net zoals dit bij de andere soorten meeuwen al een aantal jaren het geval is, weer verder in aantal af.

Overige soorten

De ontwikkeling bij een aantal specifieke soorten was (tussen [] de cijfers over 1996):

Scholekster met 879 [778]; een lichte toename.

Watersnip 35 [98]; het blijft met deze soort vaak een treffer.

Grutto met 1567 [1259]; herstel.

Tureluur 317 [361]; aan de geleidelijke stijging van de afgelopen jaren lijkt een eind gekomen.

Kemphaan 197 [71]; alleen tijdens de trek.

Wulp 209 [211]; geen verdere daling.

Veldleeuwerik 527 [1258]; belangrijk is echter dat dit lagere aantal nog eens grotendeels buiten het broedseizoen werd waargenomen.

Graspieper 578 [897]; hiervoor geldt hetzelfde als bij de veldleeuwerik.

Gele kwikstaart 19 [75] Dit is wel een absoluut dieptepunt voor deze soort. Hopelijk draagt de vorming van het reservaatgebied er toe bij dat deze soort voor de Eempolders behouden blijft.

Witte kwikstaart 490 [475]

Enkele leuke stijgingen die genoemd kunnen worden zijn: bergeend 80 [54], slobbeend 50 [31], huismus 877 [730], ringmus 285 [144], putter 94 [22], keep 49 [16].

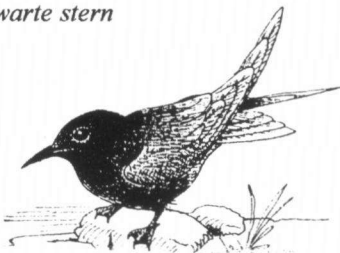
Belangrijke dalingen waren; blauwe reiger 488 [885] en to-

renvalk 121 [481]. Bij beide soorten is dit geheel in lijn met de landelijke trend.

De soorten die wel in 1996 werden waargenomen maar niet in 1997 waren in aflopende volgorde van aantal in 1996.

Hier geldt de omgekeerde volgorde. Vergelijk met het verslag

Zwarte stern

over 1996 leert dat de meeste hier genoemde soorten voor 1996 nieuw waren.

Niet in 1997

Waterpieper	20
Bontbekplevier	14
Regenwulp	7
Lepelaar	5
Boomkruiper	5
Ooievaar	3
Smelleken	2
Groenpootruiter	2
Beflijster	2
Boomklever	2
Pijlstaart	1
Gr. bonte specht	1
Snor	1
Zwarte wouw	1
Indische gans	1
Zwarte zwaan	1

Nieuw in 1997

Sijs	17
Toppereend	3
Midd. zaagbek	2
Zwarte stern	2
Visarend	2
Roerdomp	1
Witgatje	1
Baardmannetje	1
Blauwborst	1
Steenuil	1

Deelnemers/Tellingen

De telploeg bestond in het begin van het jaar uit 34 deelnemers.

Door vertrek van 11 en instroom van 4 personen bestond de telploeg begin 1998 uit 27 personen.

Door het grote aantal beschikbare tellers lag de frequentie van tellen wat aan de lage kant; reden om het aantal wat naar beneden te brengen. Qua dekking van de tellingen was 1997 net als in 1996 een prima jaar. Op één deeltelling na zijn alle drie de deelgebieden op alle teldata geteld en zijn de telgegevens niet verloren gegaan. Bravo!